

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

CXVIII. Quota Cognitio Impediat, Dirimatue Matrimonium: & quo Iure?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AD IV. Vxor repetit, quod habet proprium: Sponsa verò nondum possedit.

QVÆSTIO CXVIII.

Impediantur, an Dirimantur Matrimonia per Crimen, & Disparitatem cultus?

LUTHERVS in Capt. Babyl. Melanch. in Locis. &c. carpunt Ecclesiam, quod adulterium cum homicidio ponant esse impedimentum dirimens matrimonium subsecutum. Quia David, 2. Reg. 11. duxit Bersabzã post adulterium & homicidium.

AVTOR. Qui aliam adulterat, postea cum ea contrahens, habet impedimentum, dirimens contractum matrimonium. Item, qui viuo compare sibi spõdet matrimonium. Item qui coniugem alterius occidit, vt alteri nubat. Quia sic sanxerunt Concilia, & Papa.

DICO AD DAVID: Quia hoc impedimentum est de solo iure Ecclesiastico, non diuino: ideo non impediẽbat contrahendum, nec dirimebat contractum. Neque forsã iam nunc dirimeret; quia Bersabzã vt cõsenserit in adulteriũ, non tamen in homicidiũ, vt de quo nesciuit.

II. LUTHERVS, *ibid.* Cultus disparitatem negat dirimere aut impedire matrimonium fidelis cum infideli seu non baptizato, seu baptizato. Quia Deus id non prohibuisse legitur: nec Monica nupsit infidei. Melancthon in *Locis* ait, bono id animo ab Ecclesia prohibetur; sed velle minus rigidè obseruari.

AVTOR. I. Fideli cum infideli aut heretico cõtrahere nõ licet. 1. Sic Scriptura in *Antichristo* p. 3. q. 46. 2. Sic Concil. Chalcedonense, an. 541. Agathense anno 506. &c. 3. Sic Patres, Tertull. Amb. August. 4. *Ratio*. Quia id multa affert incommoda, vt periculũ apostatãdi: at Eccl. 3. *Qui amat periculũ, peribit in illo*: discordia, scandalum, prolis educio mala. &c.

II. Cõtractum tamen tale nõ est irritum iure vilo Dei, naturæ, aut Ecclesiæ. Nam, etsi 1. *Cor. 7.* permittatur discessio fidelis, ab infideli nolẽre conuerti; tamen cõtrahere nõ prohibetur cum tali in spe

conuersionis. 1. Quia id nõ tollit omnino fidẽ matrimonij, etsi quodam modo impediãt. 2. Sic Iacob duxit idololãtras, Ioseph Ægyptiã, Moytes Æthiopiã, Esther Assuerum, Salomon alienigã, Dauid filiam regis Gessur 2. *Reg. 3.* Monica infidelem. &c.

III. Idem tale Matrimon. non est etiam impedimentum Dirimens vilo iure Diuino posituo. Nã illa: *Tantum in Domino*; Et, *Nolite iugũ ducere cum infidelibus* probant solum Matrimon. non esse contrahendum: nõ autem, quod sit irritum. Irritatio proinde, 1. *Esdra 9. 10.* facta fuit iudicialis, nõ naturalis; ideo lex vetus talia matrimonia cum infidelibus vetabat, facta, nõ irritabat. Idẽ de Cultu disparitate est iudiciũ; factũ tenet; etsi fieri vetetur.

IV. Matrimonium fidelis cum nõ baptizato infideli est irritum, ex more Christiano, vim legis obtinẽte. Sic n. iam ab 400. annis habitum est in Ecclesia 4. d. 9. Gratianus 28. q. 2. Theologi & Canonistæ. *Dispensare tamẽ Papa potest, cùm non sit præceptum vel diuinum, vel naturale.*

DICO AD LUTHERUM & Melancthonem, &c. Exẽpla legis naturæ, aut Mosaiçæ nil præscribunt hac in re Christianis: quia *Vel nõ faciebant in legẽ naturæ; Vel conuertebantur infideles; Vel apertè redarguuntur, vt Salomon; Vel ignorantia, & consuetudine praua excusantur.*

QVÆSTIO CXIX.

Quota Cognatio Impediat, Dirimatue Matrimonium, & quo Iure.

I. WICLEFVS l. 4. *Trilogi. c. 20.* Cognatio in primo gradu recto solum, non in transuerso prohibet vt fratres & sorores inire matrimonia possint licita; teste Th. Wald. tom. 2. de *Sacram. c. 134.*

II. LUTHERVS in Capt. Babyl. &c. Bucetus in *Mat. 19.* Solos cognationis gradus, *Leuitici cap. 18.* expressos, prohiberi, primum & secundum; ceteros, vt confictos, reiciendos.

Q V Æ S T I O C X X .

An omnia præcepta Leuitici de gradibus Cognationis sint de iure natura?

L V T H E R Y S, B U C C I U S, M E L A N C H T H O, K E M N I T I U S, C A L V I N U S, B E Z A, & c. affirmant omnia esse Naturalia; & proinde indispensabilia

S V A D E N T I S T I S. 1. Melanch. Brent. & c. Deus, Leuit. 18. & 20. ait, & puuiturū Palæstinos ob incæsta connubia, quæ ibidem prohibet vt abominaciones: Ergo sunt legis naturæ, non Iudicialia; vt quæ gentes obligabant. 2. Paulus incestuosum Corinthiū puuiturū; ergo tenebatur lege naturali & Christiana; non Iudiciali. 3. Baptista confirmauit legem Leuitici Mat. 14. Mar. 6. Non licet tibi, H. rodi et hinc, habere uxorem fratris tui. 4. Pæne Leuitici grauissimæ indicant legē esse naturalem vt necari, filiis orbari, excludi aditu tempore. 5. Brentius. Moyses & Cæsar conueniunt in prohibendis gradibus multis; itaq; lex prohibens est Naturalis, non Iudicialis. 6. S. Augustinus videtur gradus Leuitici omnes reducere ad Decalogum. Ergo.

A V T O R. I. Non obligant iure Diuino Christianos præcepta omnia graduum in Leuitico; quia non sunt naturalia omnia: sed quædam Iudicialia.

Naturale autem præceptum prohibitorium trifariā capitur. 1. De re intrinseca mala, vt mētiri, mœchari, &c. Dere mala semper, nisi in extrema necessitate, vt tollerere alienū inuito Domino. 3. Dere mala absolute sumta; quæ tamē mutatis circumstantiis fieri bona possit: vt occidere hominē. Hoc tertio modo præcepta naturalia habēt vim legis, si agatur de re non de sumta; secus delumta cū circumstantiis sic enim res ea mutabiles sunt, & non apud omnes eadem. Gradus Leuitici iuris naturalis 1. & 2. modo: iuxta Theologos potiores: ideoque dispensabiles sumti cum circumstantiis, non audeolū. Et hoc modo sunt naturalis; non Iudicialia.

III. MELANCHTHON. in Locis cit. de Coniugio Kemnitius par. 2. Exam pag. 1230. Et illos in Leuitico, & alios in Ecclesia antiqua recte prohiberi: quod naturalem iustitiæ normam continent: Modò non obligent ad peccatum, sed libertatem conscientie relinquant.

I V. BRENTIUS in Conf. Wirtemb. & in Apolo eiusdem, vult in his seruari solum legem Ciuilem Imperatorum. Idem in Comment. in Leu. 18. asserit, 1. Legem diuinam Leuitici nil ad christianos pertinere, 2. Solum Legislatoris esse, constituere gradus. 3. Moysen, Papam, Cæsarem de iis statuisse; at nullum simpliciter admitti posse. 4. In quibus gradibus tres consentiunt: eos censeri esse legis naturæ. 5. Seruandam præterea esse consuetudinem cuiusq; loci, ad arbitrium prudentium.

V. CALVINUS in Inst. l. 4. c. 19. §. vlt. reprehendit Ecclesiam, quod gradus prohibuerit præter morem Gentium, & Moysis politiam: & excogitarit cognationem spiritalem. BEZA lib. de repudiis distinctus: 1. Gradus supputandi modum Canonistarum absurdum esse. 2. Gradus Leuitici seruandos iure diuino. 3. Collectos à simili item. 4. Itemque Leges ciuiles.

A V T O R. I. Cognationis gradus bene supputat Ius Ciuile, vt sint tot gradus, quot personæ à stipite, in ordine recto: in quo nō differt à Iure Canon. At in Trāuerso numerat à secundo, qui est fratrem plurimum; nam vnus dicitur filius, nō frater, &c. 2. Ius Canonic. melius supputat ab stipite. Quia Cognatio est vinculū ab vno: ideo gradus optime sumitur ab illo vno: Hinc quot personæ numerantur à stipite exclusiue, tot & gradus sunt. Iura Graduum sunt ista:

1. *Corsā* } Recta est Transuersa in gradu 1. Irritat iure naturali
guinita- } Recta solius in gradu 2. minimum vetat in linea } iure naturali (sico.
Vtriusq; in gradu 1. 2. 3. irritat iure Ecclesiastico.

2. *Affinitas* lineæ Rectæ in gradu 1. minimum vetat iure naturali:

At certè vetat in primo transuersæ iure eodem. In Vtriusque gradu 1. 2. 3. 4. irritat iure Ecclesiastico.

3. *Paternitas & Compaternitas* irritant iure nouo Trident. olim etiam Fraternitas irritabat.

